

Feia pocs dies que portaba pantalons "d'home" i encara les seves cames no s'havien acostumat a caminar sense veure's. Semblava que es busquessin, ficades en els forats llargs llargs i negres, i es movien tontes, amb gestos de gallina, desacompassadament com potes de jirafa. Ell no hi tenia res a veure amb tot això. Només hi havia posat una mica d'il·lusió i la família el restava. Quan el tragueren de la sastreria, amb solemnitat de botament de trasatlàntic nou, tenia una sola sensació dominant: picor als genolls. I li feia una gràcia especial veure's els peus ben al capdavant de la ratlla encatronada dels pantalons.

El primer trajo llarg, en si, no es res. Però porta lligades una serie de conseqüències lamentables. De primer, noteu una movilit zació general de tots els parents i coneguts per a cercar-vos feina. Es l'hora solemne de realitzar "el que seràs quan seràs gran". Després, i això es molt important, aixís que surten quatre

núvols, us confien, ben be a vosaltres sols, un paraigües. Fins aquí, no recordeu pas haber-ne portat mai de paraigües. Us el portaven.

A ell doncs, en el seu primer dia de treball, que ja acostuma a ésser núvol, el deixaren anar amb un petit discurs en forma de consideracions filosòfiques i li donaren un paraigües. Era un paraigües d'ensaig, naturalment, d'aquests que cal mitja hora per obrir-lo i després donar-te compte de que li surt, amb un gest de coqueta, una barnilla per la punta.

_ Vigila els automòvils i no et deixis el paraigües, que era de l'avi...

6 No recordeu el primer viatge sol en tramvia, amb el paraigües a les mans, sense control a les cames, cegues pels tubs dels pantalons? Trobeu a faltar una guía de com pujar a la plataforma, sagetes i manetes indicadores, us sentiu sol i desamparat i es

té una por immensa al paraigües. Falta la mà de la mare i les senyals lluminoses del pare.

Ell, a part d'aquestes, tenia altres preocupacions: que seria l'oficina, si li tardaria gaire l'hora de dinar i si pagaria amb naturalitat al cobrador del tramvia. I es que, acostumats a engrapar la baldufa a la butxaca del devantal, costa un llarg aprenentatge manejar les pessets de deu cèntims ficades a l'ermilla.

A l'oficina, de primer, es mira ~~on~~ ^{on} está situat el rellotge, es fan plans per a l'esdevenidor, encaminats a evitar d'una manera gairebé científica, l'abocar la tinta de la taula, la goma del director o la paperera. Després, sense saber com, llenceu la tinta i la goma i capgireu la paperera.

«La primera hora de plegar» es una fita important en la vostra vida. Enceteu una llarguissima serie d'hores lluminoses, desitjades i simpàtiques, que us porten l'alegría periòdicament i a petites

dosis.

Ell tornà al carrer triomfador, es sentia home de debó, i tenia presa d'arribar a casa perquè presentia que li farien escudella. Tenia gana.

Hi han coses que es deuen conèixer d'una hora lluny. Encare no havia deixat anar ben be el botó del trucador de casa seva, que ja sentí la veu de la mare:

- I el paraigües? Ja te l'has deixat!...

Si, naturalment, se l'havia deixat. No podia pas anar d'altre manera. Els paraigües son aixís, d'infidels, i per poc que puguin us fan una mala jugada.

Això el desconcertà. Li semblava que li habien malmès la carrera de bon començament i s'inicià en aquest odi profund que tenim els homes als paraigües. No quedaria pas aixís la cosa.

- Ja cal que el cerquis el paraigües de l'avi i el portis desseguit,

da, que ens farà falta.

I, llavors, comença una llarga investigació en busca de l'artefacte. Perquè cal tenir en compte que no el trobeu pas mai allà on el dei xàreu, Devegades, quan us en adoneu, ja està lluny lluny. En el seu cas, se li havia emportat el gerent, quasi quasi en qualitat de préstec. Li havia semblat que estava a punt de plourer i agafà el *primer* paraigües abandonat que se li posà davant dels ulls. Que era el d' "ell" per dissort. Però ja li digué que no es preocupés pas, que ja li tornaria.

I cada dia al tornar a casa seva, havia d'aguantar l'indignació de la mare perquè no portava el paraigües. I cada dia a l'arribar a l'oficina la primera feina era demanar el paraigües al gerent, que es mostrava molt amoïnada perquè no pensava mai a portar-lo.

Al cap de ~~set~~ dies, la seva mare li digué amenaçadora:

-Si el teu gerent en lloc d'un home fos una dona, ja li vindria a

demanar jo el paraigües. I llavors ja en parlariem!...

Això l'impresionà. Li semblava un argument definitiu per a recuperar el maleït "record de família", i a la primera ocasió, parlant amb el gerent, li digué tot de vidit:

- La mare diu que si vosté, en lloc d'un home, fos una dona, ja vindria ella a cercar el paraigües.

L'home es quedà tot parat. Semblava que de cop i volta s'hagués donat compte de la monstruositat que representava el retenir (encare que sigués per mala memòria), un paraigües que no era d'ell. I li feia pena la situació de la dona enèrgica que per culpa ~~dixix~~ de que ell fos un home, no podia venir a reclamar el que era seu. Era un bon home, "un trós de pà", i veient que si no passava alguna cosa grossa ~~pot~~ no es recordaria mai de tornar el paraigües, prengué una decissió enèrgica:

- Digues a la teva mare que ja pot venir, que serà una dona la que li tornarà. ~~xi~~

L'havía impresionat fonament. Era del tot cert que ell no era pas una dona, i per culpa d' això no podia tornar el paraigües. Además, una punteta d'amor propi l'obligaba a rebelar-se contra l'idea de que pel sol fet d'esdevenir dona, ja el podrien atropellar i arrancar-li el paraigües. Els grans caràcters no tenen res de comú amb els sexes, i ell demostraria que amb pantalons o amb faldilles, era un gran caràcter. Es vestiria de dona i esperaria estoicament. ~~Per altra banda, no l'interessava aquella caricatura de paraigües, i estava disposat a tor~~^{ques}nar-lo. Amb dignitat, això sí, que és de la manera que ~~s'han~~ s'han de tornar aquestes coses.

Era una mica mes petit que la seva senyora, i no li seria difícil aprofitar un vestit d'ella per a posar-se en caràcter.

Quan arribà el dia senyalat, "el demà passat d'abans d'ahir", el senyor gerent es transformà en la senyora gerenta, i era cosa de veure'l, convertit en un perfecte tipus de fardassa feminista, amb bigotet i tot. Tenia un interessantíssim caminar de senyora que va a la tombola, amb arruguetes d'angunia a la cara perquè el lloro no se li havia menjat els sigrons o perquè el gosset tenia mal a la poteta, i portaba el cap cobert amb un poema de palla i flors de roba en forma de barret, aquests barrets que només els manca fer pudor i que inciten fortament a provar la vostra punteria.

Entrà a l'oficina tot escorregut, perquè li feia una mica d'angunia que els seus subordinats interpretessin desviadament el seu gest magnífic. Però no passà res, perquè, malgrat tot, se li coneixia que era el senyor gerent, i la disciplina es una cosa molt poderosa.

Entrà al seu despatx fet un altre home, content de si mateix, irradiant heroicitat tota la seva persona. No s'atreví pas a asseure's en el seu silló habitual, perquè ho trobava poc seriós. Deixà el paraigües sobre la taula, i s'assegué, tot endreçadet, en una vulgaríssima cadira. Semblava una d'aquestes senyores que sempre fa l'efecte que estàn esperant el tramvia. Les podeu veurer en el menjador d'un tercer pis i aixís i tot esguardeu amb interès si el tramvia compareixerà per la porta de la dreta o per la de l'esquerra. Estaba completament inmovil, amb el cap ben dret, com per mantenir el barret en equilibri, i esperaba.

Un meritori entrà de sobte al despatx i se'l quedà mirant, una mica sorprès, gairebé sense respirar. Després tancà suaument la porta i se n'anà caminant de puntetes.

La senyora del paraigües tardà una mica a comparèixer, però vingué, naturalment, i es va quedar parada al veurer la cara de bona se-

nyora que feia aquella dona amb la qual anaba disposada a barallar se. Hi ha gent que us roben el cor i les trobeu simpàtiques perquè us fan llàstima. A ella doncs , li feu molta llàstima aquella senyo ra una mica dissecada, separada del sostre per un barret monstruós. I cambià immediatament la seva combativitat per unes ganes immenses d'aconsolar-la i fer-li explicar les seves penes.

El senyor gerent, ficat en el vestit de la senyora gerenta, estava sofrint en aquells moments un desenvolupament de si mateix. Es mi raba les puntes de randes de les seves mànigues i es pensaba que era la seva àvia, i es tenia una gran compassió per ell mateix. Es miraba la làmpara del despatx amb uns ulls tots tristos, tristos perquè ell no s'hi podria enfilar mai en aquella làmpara, per por d'embrutar-se les faldilles. I hauria plorat per ell, perquè era tan dissortat i perquè havia de portar el barret de la seva senyo ra, que es una situació molt trista per un senyor.

Es mirà la seva visitant i la veié a través d'un paraigües molt gran i transparent. I els ulls li espurnejaren de llàgrimetes perquè el paraigües era transparent i perquè es pensaba que "ell" era la seva àvia i estava tot entendrit.

La senyora % per %, la veritable, amb la facilitat que tenen les senyores a la commoció sentimental, es feu ressò del dolor del senyor gerent, i es disposà a ajudar-lo a plorar. Eren dignes ~~les~~ de veurer les "dues" senyores plorant a compàs en un despatx ame ricà per culpa de l'indocilitat d'un paraigües. I l'una tracta-ba d'aconsolar a l'altre i l'altre no es volia consolar de cap ma nera, perquè mai mai es podria enfilear a la làmpara del despatx sense embrutar-se les faldilles.

I feien aquests singlotets que son el soroll de l'escape d'anco-ra del sentiment, i s'omplien el nas de llàgrimes espesses.

- Però senyora, no s'ho prengui aixís, que totes n'hem passades de penes, i cal ser una mica forta...

-...totes n'hem passades de penes... Aquestes paraules feren molt be al senyor gerent, i gràcies a elles començà a concedir que si, que tots n'hem passades de pena i que encare que fos la seva àvia no n'hi havia per desesperar-se, i que si be era veritat que no li seria possible enfilar-se a la làmpara del despatx, en cambi podria pujar a la taula sense embrutar-se les faldilles. I començà a deixar de plorar i a consolar-se i aviat es veié obligat a consolar a la senyora del paraigües, que es desfeia de tendresa i quasi perdía el plor. Quan totes «dues» estigueren tranquiles, se sentiren molt alleugerides i respiraven millor que abans. ¿Qui es recordaba ja de l'afer del paraigües?

I les dos noves amigues, se separaren quan el temporal fou del tot vençut, i la senyora del paraigües, al marxar, i des del peu de la

porta, digué al senyor gerent:

-Ah! M'en descuidaba: el paraigües ja s'el pot quedar ja, que no
en farem res nosaltres...

P. Caldés